

**Návrh na zriadenie pracovnej skupiny
pre tvorbu nového Národného programu rozvoja životných podmienok osôb
so zdravotným postihnutím**

Prvým kompletným programovým dokumentom, ktorým boli v podmienkach SR definované celospoločenské záväzky voči osobám so zdravotným postihnutím a ich rodinám, bol *Národný program rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života* (ďalej len „Národný program“). Dokument schválila vláda SR 27. júna 2001 uznesením č. 590 a vecne i procesne ho rámcovo odporúčajúcim dokumentom OSN „Štandardné pravidlá na vytváranie rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím“, ktoré boli prijaté Valným zhromaždením OSN 20. decembra 1993.

Plnenie úloh vyplývajúcich z Národného programu pre jednotlivé rezorty, iné ústredné orgány štátnej správy, verejné inštitúcie, ale aj samosprávy a občiansky sektor sa vyhodnocovalo každé dva roky. Súčasne sa na nasledujúce obdobie formulovali nové opatrenia, ktorými sa reagovalo nielen na neustále sa meniacu legislatívnu a ekonomickú situáciu v spoločnosti, ale najmä na praktické problémy, ktorým museli čeliť osoby s rozličnými druhmi a stupňami zdravotného postihnutia, a nepriamo aj ich rodiny, v každodennom živote. Viacnásobné aktualizácie Národného programu však spôsobili, že sa postupne stával stále menej prehľadným, viaceré opatrenia sa začali prekrývať, boli ťažko vyhodnotiteľné, existujúca štruktúra prestala dostatočne odrážať meniace sa priority podpory životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím a možnosti ich realizácie.

Zmeny v celosvetovom a európskom rámci ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím sa premietli do rozhodnutia Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím zriadiť odbornú pracovnú skupinu pre aktualizáciu Národného programu, ktorá bola zriadená uznesením Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím č. 3 zo dňa 27. apríla 2009. Odborná pracovná skupina vypracovala *Koncepčný zámer nového programového dokumentu pracovne nazvaného Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím*.

Vzhľadom na to, že Rada vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím bola transformovaná na Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorý je stálym odborným orgánom Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť pre práva osôb so zdravotným postihnutím, cieľom predloženého návrhu je zriadenie odbornej pracovnej skupiny pre tvorbu nového Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím. Zároveň navrhuje, aby predmetný materiál slúžil ako podkladový materiál pre dopracovanie nového Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, ktorý by mal byť následne predložený do komplexného schvaľovacieho procesu.

Nakoľko sa členom odbornej pracovnej skupiny napriek maximálnemu úsiliu nepodarilo materiál dopracovať a v aktuálnom štádiu spracovania materiál nespĺňa kritériá, ktoré sú kladené na Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným

postihnutím, je potrebné výraznejšie zapojiť do prípravy predmetného Národného programu odborníkov z jednotlivých zainteresovaných rezortov a vyjasniť vzťah a priority pripravovaného Národného programu k programovému vyhláseniu vlády SR a k Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Rozpracovaný národný program vyjadruje skôr potreby artikulované mimovládnyimi organizáciami, pretože bol spracovaný prevažne predstaviteľmi organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím. Nakoľko Národný program má prezentovať politiku štátu v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím, je nevyhnutné, aby sa na tvorbe Národného programu prioritne podieľali zodpovedné štátne inštitúcie.